

«آدم» نه «آدمک»!

-۷-

علی چتر ران

انقلاب آمریکا

از کجا شروع شد؟

سرانجام در سال ۱۷۷۳ که دولت انگلستان سعی میکرد آنها را به قبول و مصرف چای که به وسیله کمپانی هندشرقی تهیه میشد، مجبور سازد، اختلافات، صورت جدی بخود گرفت.

بسیاری از ثروتمنان انگلستان در کمپانی هند شرقی سهم داشتند و دولت هم زیر نفوذ آنان قرار داشت و حتی بقول نهرو «احتمال دارد که خود اعضای پارلمان هم در کمپانی هندشرقی و بازرگانی آن، سهامی داشتند»^(۸). بدین جهت دولت میکوشید برای توسعه و تسهیل این کار، چای مخصوص آن

نقطه اتفاق !

کمپانی مهاجران اروپائی، آمریکا را جولا نگاه خود فرازدادند.

مهاجران پس از پیروزی در جنگهای هفت ساله (۷) اعتماد فراوانی بخود یافتند و در سهای بسیاری آموختند، آنها مدت هفت سال با تفاق نیروهای انگلیسی با قوای فرانسوی جنگیدند و از این راه به روزوفون جنگی آشنازی پیدا کردند و از این رو دیگر حاضر نبودند زیر با تحملهای دولت انگلستان که بعقیده آنها ناحق وظایمانه بود، بروند . . .

۷ - در اواسط قرن هیجدهم رقابت و مبارزه وسیعی در سراسر جهان میان انگلستان و فرانسه در گرفت که به نام جنگهای هفت ساله (از ۱۷۵۶ تا ۱۷۶۳) معروف شد و منجر به پیروزی انگلستان گردید.

۸ - نگاهی به تاریخ جهان / ج ۲ / صفحه ۶۹۶

که به «ایالات متحده آمریکا» نامیده شد و جورج واشینگتن بعنوان نخستین رئیس جمهوری، برمند قدرت نشست و همان اعلامیه، اعلام داشت که: « تمام مردم برابر به دنیا هم‌آینند! »

* * *

هرچند که «گندورسه» انقلاب آمریکا را بسیار مستاید و میگوید:

«عقل سليم ساده به ساکنان مستعمرات انگلستان آموخت که انگلیسیهایی که در آن سوی اقیانوس اطلس به دنیا آمدند اند درست دارای همان حقوق انگلیسیهایی هستند که روی مدار گرینیچ متولد شده‌اند ... .

قانون اساسی ایالات متحده مبنی بر حقوق طبیعی است، و انقلاب آمریکا حقوق بشر را در سراسر اروپا، از «نوا» Neva تا «گوادی الکویر»، شناساند! (۹) ! و گرچه «ویل دورانت» درباره انقلاب مزبور نموده است:

«انقلاب آمریکا تنها طبعان چند مستعمره برصدد حکومتی دور دست نبود، بلکه خود شورش مردم بومی شده متوسط الحالی بود، دربرابر اشرافیتی که از خارج بدان وارد میشد ... .

چنین بودند مردمی که «جفرسن» (۱۰) را

کمپانی رابه آمریکا بیرد و در آنجا بفروشد. اما این عمل به بازرگانی محلی کوچ نشینها آسیب میرساند و به شدت موجب خشم آنها میگشت. ولذا تصمیم گرفتند چای مزبور را مورد بایکوت و تحریر قرار دهند.

تا در دسامبر سال ۱۷۷۳ در موقعی که کوشش بعمل آمد که صندوقهای چای را در بندر «بوستون» پیاده کنند، مردم به مقاومت جدی پرداختند. برخی از کوچ نشینها خود را بصورت سرخپوستان در آوردند و به روی کشتبها رفتند و صندوقهای چای را به دریا انداختند.

همین کار نقطه انفجار بود و به جنگ میان مهاجران و دولت انگلستان متنه گشت.

کوچ نشینها ارتضی نداشتند اما سرزمین وسیع و پهناوری در اختیار آنها بود که میتوانستند بهنگام ضرورت، عقب نشینی کرده و در موقع لزوم بازگردند. آنها بالاخره برای خود ارتضی ترتیب دادند و جورج واشینگتن هم فرمانده عالی آن شد. جنگ چند سال بطول انجامید، در سال ۱۷۷۶ اعلامیه معروف به «اعلامیه استقلال» از جانب کوچ نشینها منتشر گردید و سرانجام در سال ۱۷۸۲ جنگ بنفع مهاجران پایان یافت و بدین ترتیب سیزده کوچ نشین آمریکایی، جمهوری مستقلی تشکیل دادند

۹ - تاریخ فلسفه غرب / ج ۳ / صفحه ۴۰۵

۱۰ - مؤسس حزب دمکرات آمریکا و سومین رئیس جمهوری آن کشور. شهرت او بیش از هر چیز مدیون اعلامیه استقلال آمریکاست که به قلم اوست

بیگانه» ایست که شرافت انسانی را در آستانه توسعه و منافع اقتصادی قربانی کرده و اگر هم سخن از برابری عمومی میگوید؛ مقصود انسانهای سفید آنهم سفیدهای خلی سفید است! اتفاقاً در خلال کلمات «گندورسه» جمله‌ای بود که میتواند مارا بیشتر به ماهیت «برابری انسانها» در اعلامیه استقلال آگاهی بخشد.

وی در مقام ستایش ازانقلاب آمریکا، گفت: عقل سليم به مهاجران حکم کرد که ساحل نشینان انگلیسی با انگلیسیانی که روی مدار گرینینچ متولد شده‌اند برابر و مساوی هستند...

ولی با سرخپوستان بومی و سیاه پوستان نکون - بختی که اذ قاره سیاه ربوده شده و در آمریکا به بیکاری کشیده شدن‌چطور؟! صدالبته کنه... در اینجا نه تنها صحبت از برابری و مساوات نیست بلکه حتی ظاهر باینکه اینها انسانند، شامه و ذائقه و سامعه سفیدپوستان اروپائی و آمریکانی را اعم از آنها که در آنسوی اقیانوس اطلس به دنیا آمده و یا آنها که روی باصطلاح «مدار گرینینچ» متولد شده‌اند، آزار میدهد؟! و فاجعه یارتر آنکه نه فقط سرخپوستان بومی آمریکا و سیاهپوستان بسرقت رفته آفریقا از همان اوان انقلاب و اعلامیه استقلال تابحال در نظر آنها انسان نیستند، بلکه یک هیلیاردو پانصد میلیون مردم آفریقا و آسیا و آمریکای لاتین و... «بومی»! هستند و

به ریاست جمهوری انتخاب کردند، مردمی را که هم به اندازه «ولتر» شکالک بوده هم به اندازه «روسه» انقلابی . حکومتی که حداقل حاکمیت را اعمال میکرد و آنقدر با آزادگذاردن نیروهای منبعث از استقلال فردی سازگار بود که آمریکارا از بیانی غیر مسکون به مدینه فاضله مادی تبدیل کرد و از کودک‌نوپا و تحت‌الحمایه اروپا، برای کشورهای آن رقیب و حامی به وجود آورد... » (۱۱)

ولی با همه این احوال ما میگوئیم امروز که نزدیک دو قرن ازانقلاب آمریکا میگذرد و با وجود همه پیشرفت‌های خیره کشیده‌ای که در زمینه های مختلف علوم مادی داشته است، هنوز حتی یکی از مواد اعلامیه استقلال و در رأس آنها شعار «برابری انسانها»! تحقق نیافرته است و بل دورانت یکی از ثمرات انقلاب را «آزادی فردی» میشمرد . هر چند که ممکن است در اوائل امر چند صباحی این آزادی آنهم بصورت ناقص وجود داشته اما امروز با اتکاء کارگر به ایزار کار و سرمایه‌ای که متعلق باو نیست و وابسته به شرایط ظالمنه اقتصادی که در اختیار او نیست، استقلال و آزادی هم در او نیست و بهمین ترتیب آزادی اقتصادی وجود ندارد و از آزادی سیاسی هم جز ظاهری نیم بند وسلی بخش ، چیزی بر جای نمانده است و اینها همه ناشی از سرشت «آدمک» و سرنوشت قطعی «انسان ماشینی» و از خود

بیرحم و انسان کش چرخهای ماشین جان میکند؟
ومذهب و فرهنگ و تمدن و فضائل اخلاقی و معنویتها
و منابع زیرزمینی و بازار و همه چیز و همه چیز ...
به چاول و غارت میرود و هر روز بیش از روز پیش
زنگیرهای بردگی و ذلت فشرده تبر دست و پای
انسان میپیچد و وی همچون کرم پیله‌ای بسرعت در
آنچه که میسازد محبوس میگردد و خفگی و خفغان
و بالاخره «هرگ» سرنوشت محتمم او است ...
و این «آدمک» است نه «آدم»!

لئهای پانصد هیلیون ازو پائی «انسان» (۱۲)!
وازان رومی بینیم که سالها بعد از اعلامیه استقلال
طی یک جنگ داخلی شدید میان ایالات شمالی و
جنویی، غلامی و برده داری بصورت انفرادی و
بدنی ملغی گردید اما از آن روز تا به امروز بصورت
دسته جمعی و آنهم درجهت روحی و فکری، بردگی
با قساوت هرچه بیشتر اعمال میشود و بدین منوال
است مشاهده میکنیم که چگونه روحها به عبودیت
و تسليیم کشیده میشوند و انسانیت در لابلای دنده‌های

•••• مکتب اسلام و بحران کاغذ ••••

با وجود گرانی فوق العاده کاغذ که تا سرحد یک «بحران» پیش رفته
ومطبوعات را به ورشکستگی و تعطیل تهدیدی کند و با وجود این که بسیاری از
جرائد و مجلات صفحات خود را تقلیل داده و حتی بعضًا به نصف رسایده‌اند،
مکتب اسلام تاکنون در همان ۸۰ صفحه سایق منتشر شده اگرچه زیانهای توان -
فرسائی برای دفتر مجله داشته است، از خدا توفیق می‌طلیم که بتوانیم این
وضع را همچنان تا پایان سال ادامه دهیم.

دفتر مجله مکتب اسلام

۱۲ - از سخنان ڈان پل سارتر، فیاسوف و نویسنده و یکی از بنیانگذاران مکتب «اگزیستانسیا لیسم» و
ادامه دهنده و تکمیل کننده آن.